

ABONAMENTUL
 pe un an . 24 Cor.
 pe jum. an . 12 "
 pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și :
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA** :
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
INSERTIUNILE
 se primesc la administra-
 ția.
 Manuscripte nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Iuliu Maniu.

Di Iuliu Maniu e nepotul lui Simion Bărnuț. Inrădirea sufletească ce îl unește cu Simion Bărnuț este deci și mai strânsă prin faptul inrădirii de sânge. Acești doi fi ai Sălajului înseamnă pentru noi o continuitate, o tradiție a aceleiași idei, a ideii, a doctrinei naționale în cugetarea noastră politică.

Simion Bărnuț a formulat în discursul său clasic pentru timpuri veșnice doctrina naționalismului. Orice popor după el are dreptul de-a fi liber și de-a-și făuri singur soarta și nici un alt popor nu are dreptul de-a-i impune voința sa și naționalitatea sa.

Di Maniu e continuatorul doctrinei naționale a lui Bărnuț, fără a fi însă imitatorul și slugarnic. Cine va citi discursurile sale parlamentare, va vedea că dl Maniu aplică în mod independent de Bărnuț ideia aceasta în situațiile și la frământările de astăzi, dezvoltându-o, lărgind-o și cristalizându-o astfel tot mai mult.

Pentru aceea cuvântările dlui Maniu nu sunt simple inspirații momentane, ci formează un întreg organic și coerent.

Ele pleacă toate dintr'un întreg sistem unitar și logic de gândire care este a lui și numai a lui. Orice cuvântare, orice declarație, orice frază a dlui Maniu e pusă în acord armonios cu restul vederilor și declarațiilor sale și toate se prind, se înalță și se încheagă într'o vastă și personală concepție filozofică a politicii noastre, a rostului, a legitimității și a scopurilor ei finale. Rezultatele ei finale sunt pe cât de îndrăsele, pe atât de firești, de juste și neîndușurate de logice. Cine se poate ridica la înălțimile ei cele mai înalte și cele din urmă — și cât de puțini sunt azi de-aceștia, chiar și între cei cari ar fi firesc să se ridice acolo — va vedea cum nouă și vaste raționuri să desvălesc înaintea ochilor săi imiți. Va vedea, câte unul poate cu inima atârând de teamă sfioasă, tot trecutul și viitorul nostru închegându-se într'o singură și neîntrepuțată linie de dezvoltare urmărind aceeași linie finală: desăvârșirea și cristalizarea naționalității noastre supt toate raporturile ei, și chiar lui adânc încântați vor întrezări de-urtări amestecate de strălucite.

Iată pentru ce punem un preț deosebit asupra declarațiilor dlui Maniu, făcute la Vinț. Ce spune dl Maniu supra situației noastre? El întâiu dânsul accentuează că are convingerea fermă că M. Sa împăratul nu-și va frânge cuvântul, făgăduiala dată în cheia votului universal.

Dacă însă speranța ne va înșelă, nu mă mir — zice Maniu — de viitorul ce așteaptă poporul meu, deși neapărat politica noastră trebuie să ajungă la o răspântie.

Di Maniu e deci optimist și nici nu se poate aștepta altfel, căci optimismul lui decurge în mod natural din concepțiile sale. Individizii

singulari pot greși crede dânsul dar un popor întreg și conducătorii vor avea puterea și cuminența instinctivă de-a găsi calea potrivită spre binele lor.

Pentru dânsul deci, cheia situației e în mâinile M. Sale împăratului, care de sigur își va păzi făgăduiala, dar cheia viitorului nostru nu poate fi nici în mâinile lui ci numai într'ale noastre. Dacă reforma electorală făcută de guvern ne va nedreptăți, atunci ea, după dl Maniu nu poate fi socotită ca definitivă. Ea va fi punctul de plecare al altor lupte noi și izbânda noastră finală tot nu poate fi pusă la îndoială.

Felicităm cercul Vințului pentru că are norocul de-a fi reprezentat prin un fiu atât de ales al neamului nostru ca dl Iuliu Maniu. Dorim ca vițenii să se facă și pe viitor vrednici de iel și dorim ca să fie cât mai multe cercuri românești reprezentate prin astfel de bărbați bogăți în darurile minții și ale inimii.

Moștenitorul nostru de tron la Sinaia. Se anunță: E probabil ca în cursul lunii Octomvrie A. S. I. Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului Austro-Ungariei, să viziteze familia regală a României la Sinaia.

Suspendarea consiliului comunal din Blaj. Din Blaj ni-se vestesc următoarele: Tot mai mult constatăm că ultimele acte de volnicie ale autorităților asupra societății pomplierilor nu sunt decât începutul unei goane sistematice împotriva românismului din orașelul nostru.

Sâmbăta trecută ne-a venit ca un fulger vestea că întreg consiliul comunal al orașului a fost suspendat de către comitetul administrativ al comitatului.

Cauza adevărată deși nemărturisită a acestui lucru nu-l decât faptul că consiliul comunal se compune în întregime sa din români și nici un ungar fiecare de perclunat n'a putut încă să intre în el.

Tot Blajul este într'o continuă fierbere și agitație pentru aceste volnicii.

Suntem curioși care va fi de data asta pretextul acestei măsuri ilegale și am dori să știm în sfârșit până unde dorește să meargă autoritățile cu persecuțiile lor!

O școală desmaghlarizată. Sâmbătă 15 l. c. comitetul parohial al comunei bisericesti reformate din Neuschoowe (Ujsoové) comună nemțască în Bacica, a hotărât la propunerea membrului Iosef Bolz ca de aici înainte limba de predare a scoalei sale confesionale să fie cea nemțască, iar limba ungurească să se predea numai în măsură minimală cerută de legea lui Apponyi. Prețul și dascălul ca și toți cărturarii școalelor fiind buni patrioți au votat contra, iar toți ceilalți membrii țărani au votat pentru propunere care a fost primită cu mare majoritate.

E primul caz că o școală, și încă nemțască se lapadă de limba ungurească, reprimind pe cea germană și se pare, că viitorul ne rezervă încă multe cazuri de acestea.

Mai iubești dle Andrássy poporul care i blând și momit numai de conducătorii lui „ațățători“?

Românii la congresul pressei. În ziua de 22 Septemvrie, se va deschide la Berlin, Congresul internațional al pressei. Congresul se va ține în sala Reihstagului. România va fi reprezentată la acest congres de dl deputat I. Procopiu, directorul ziarului „L'Independance Roumaine“ și președinte al Sindicatului ziaristilor.

Darea de seamă a deputatului Iuliu Maniu în Vinț.

— Dela trimisul nostru special. —

Vințul-de-jos, 23 August.

Darea de seamă a deputatului Iuliu Maniu s'a ridicat azi la rangul unei mari manifestații naționale. Nu numărul cel mare de alegători numai — erau vre-o 2000 de oameni, — dar și faptul că au vorbit afară de dl Maniu și alți trei deputați naționali, d-nii Brediceanu, Suciș și Vlad au luat parte și au vorbit, face ca adunarea asta să fie una din cele mai însemnate evenimente politice ale verii pentru noi.

Iată raportul trimisului nostru special asupra acestei impunătoare manifestații politice de ieri:

La orele 12 fără un sfert deputatul Maniu sosește cu trenul accelerat venind din Blaj. La gară îl așteaptă un mare număr de popor. Pe o caleasă trasă de patru cai negri înaintași deputatul pleacă spre orașel.

După trăsura, care mână la pasul cailor, vine un convoiu de vre-o 30 de feciori în șir frumos condus de harnicul flacău I. Limbeanu; apoi un lung cortaj de popor pe jos, bărbați, femei și fete îmbrăcate în pitorescul costum românesc din din aceste părți.

Pe tot parcursul dela gară la orașel, deputatul Iuliu Maniu este centrul ovațiilor poporului. Într'un punct al drumului îl așteaptă o cuună de fete fermecătoare în portul lor național și-i întinde minunate buchete de flori.

La sosirea în orașel deputatul e întâmpinat de un strigăt clocotitor de „Să trăiască“.

Părintele Dănilă Chirilă (Cârna), salută pe deputat spunând că s'au adunat popor, cărturari preoți și învățători pentru ca să primească pe alesul lor, solul care va aduce drepturile mult așteptate ale acestui popor.

Di Maniu răspunde că a venit cu bucurie în mijlocul celor mai dulci frați ai săi. Dragostea alegătorilor dovedește, zice, că ideile sale și direcția politică ce reprezintă nu sunt numai ale sale ci și ale alegătorilor.

De aici dl Maniu descinde la casa fruntașului proprietar și bun român Ioan Cărăban.

La orele 12 și jum. sosesc alți trei deputați, d-nii Coriolan Brediceanu, Ioan Suciș și Aurel Vlad. Sosirea lor stârnește un nou avânt de entuziasm în poporul adunat care abea acum își dă seama deplin de însemnătatea acestei zile.

Adunarea de popor.

Înainte de adunare, înainte de prânz la orele 9 s'a celebrat slujba Dumnezeiască în amândouă bisericile din Vinț. În biserică ortodoxă a slujit părintele Nic. Man iar în cea unită părintele Ioan C. Șara. Mult popor evlavios în amândouă bisericile.

Într'un parc răcoros s'a adunat tot poporul din Vinț și mult popor din celelalte sate. Cercul Vințului fiind sărac în așa zisa inteligență (în tot

cercul nu-i un avocat sau medic român), clasa intelectuală e reprezentată prin preoții și învățătorii, cari, mai ales cei dinții, au venit foarte numeroși și entuziaști aducând și mult popor de prin satele lor.

Au fost foarte reprezentați cărturarii din Blaj, Sebeș și Alba-Iulia.

In fuga condeiului am putut observa pe Dr. Dănilă Sabo (Blaj), părintele Dr. Ioan Bălan (Blaj), Dr. Ioan Chirilă cand. de avocat (Blaj), Silvia Maior student (Blaj), Eugen Munteanu student (Blaj), Augustin Coltort otelier (Blaj), Iacob Popa protonotar consistorial (Blaj), Vasile Smighelschi preot (Săncel), Dr. Moldovan (Sebeșul-săesc), dnii *Uveges*, Frățilă și Goia contabili la Sebeșana (Sebeș), Titu L. Albini (Cut), Velțeanu, (Cut), Colbazi (Spring), I. Chirilă preot (Cârna), Nicolae Costea preot (Sibiseni), Ioan Stanca preot (Vârpor), I. Radu preot (Tărtăria), Gheorghe Muntean preot (Oarda-de-jos), Căteanu preot (Oarda-de-jos), primarul, bun român, al Vințului Simion Cărbăban etc. etc.

La masa principală stă părintele Nicolae Manu, o figură venerabilă prin bătrânețea și simplitatea ei. La stânga acestei mese se află altă masă cu reprezentantul autorității dl. suprefect Sava, român care însă ține să arate prin întreruperile sale făcute oratorilor că „păzește” legea. In dosul lui un pluton de vre-o 14 jandarmi stau strajă cu sulitele înfipte la armă pentru a împușca sau străpunge un dușman ce nu se vede: instigația valahă.

Pentru spiritul care stăpânește între jandarmi e foarte caracteristic următorul fapt. In cursul discursului unuia dintre deputați un jandarm îi face întreruperi (căci toți jandarmii se cred în drept de-a controla pe oratori) și exclamă furiș: *Am să-l pușc de acolo de pe masă ca pe un câine!* (Lelövöm az asztalról mint egy kutyát!) Un sergent îl trage însă de mânecă probabil de năcaz că a făcut prevaricație pe terenul atribuțiilor lui.

La dreapta mesei președințiale, de pe care oratorii vorbesc este masa ziariștilor. Sunt reprezentate ziarurile „Gazeta Transilvaniei”, „Lupta”, „Unirea” și „Tribuna”.

Părintele Nic. Manu deschide adunarea. Glasul venerabilului păstor de suflete este străbătut de fiorul unei emoțiuni adânci când vorbește de dragostea cercului pentru deputatul cercului.

Biroul se constituie prin aclamațiune astfel: președinte: părintele Nic. Manu, secretar Nic. Branga.

Se exmite o deputațiune compusă din părinții Manu, Șara, Stanca, Munteanu cari invită pe deputați la adunare.

Sosesc după scurt timp în fruntea deputațiunii exmisse deputații Iuliu Maniu, Coriolan Brediceanu, Ioan Suciu și Aurel Vlad.

Președintele, părintele Manu, propune să se trimească M. Sale o telegramă de omaj. Telegrama este primită cu nesfârșitele urale ale adunării întregi.

Președintele dă cuvântul dlui Maniu.

Discursul dlui Maniu.

Iubiți alegători, iubiți surori și frați! Cu mare bucurie am venit în mijlocul D-voastră pentru că să vă mulțumesc pentru încrederea ce ați pus în mine. Mă bucur că ați venit aici ca să ne înțelegem asupra stării noastre de azi și asupra viitorului nostru. Vă mulțumesc vouă fraților și fraților mei deputați (trăiască) cari au venit aici cinstind prin ființa lor de față adunarea asta.

Fraților! Când omul străbate o cale lungă, îi place să se oprească din vreme în vreme ca să privească înapoi spre a vedea dealurile și văile greutățile și piedecile, prin cari a trecut. Tot așa și nouă cari luptăm pentru binele neamului românesc, ne cade bine să privim, din când în când înapoi pentru a găsi căile și mijloacele cele mai potrivite pentru binele neamului nostru.

Anul trecut v'am spus că aș fi fericit dacă v'aș putea spune la darea mea de seamă vești bune, mângâind dorințele D-voastre. Dar știți bine că numărul nostru în cameră e prea mic decât să venim cu glas de biruință. Azi nu vă putem spune decât că am lucrat pentru binele țării și al neamului românesc. Și acesta nu-i lucru ușor să lucrezi pentru binele neamului românesc, pentru că piedecile ce ni-se pun sunt atât de mari încât puterile noastre sunt prea puține pentru a le birui.

Nu ar fi nimic mai firesc decât ca toți să lucreze în cameră pentru binele țării. Dar numai puțini dintre deputați sunt adevărați reprezentanți ai poporului, iar ceilalți vor să susție cu orice preț dominația de rasă și de clasă în țara noastră.

Cei mai mulți din ei socotesc că poporul românesc este bun numai pentru a plăti dări și de ași da sângele pentru țară, dar nu e vrednic să aibă aceleași drepturi cu ei.

Pentru aceia noi cerem votul universal, egal, comunal și secret. Numai când parlamentul va fi alcătuit în baza votului universal va putea înțelegi toate lipsurile și năcăzările poporului. Noi nu cerem pentru poporul românesc drepturi deosebite, dimpotrivă cinstim drepturile fiecărui popor, dar credem că și noi trebuie să fim egali în drepturi ca și în datorii. (Aplauze).

Ce a făcut parlamentul

Un parlament însă care-i compus în felul de azi, nu poate împlini lipsurile țării în lată parlamentul acesta ce a făcut? Imi pot să vă arăt câteva legi ca să vă încredințați că parlamentul care nu-i ales pe temeiul votului universal nu poate lucra pentru binele tuturor. Cea dintâi lege mai însemnată ce-a făcut parlamentul nostru a fost legea compromisiunii adică legea care face întocmirea între cele două țări ale M. Sale împăratului (Puternice strigă *Trăiască Impăratul!*). Legea aceasta s'a făcut împotriva voinței și a votului nostru.

Acest parlament care se laudă că nu va face nimic pentru Austria a dat cu două la sută mult pentru afacerile comune încât acum trebuie să plătim cu 9—10 milioane mai mult. A fel cei cari se băteau totdeauna în piept că binele țării, au pus greutatea nouă pe ea. Credeți că un parlament ales în temeiul votului universal ar fi îndrăznit să facă asta? Nu, el alegătorii l-ar fi tras la socoteală. Deputații azi ai majorității au rușine să se mai înfațișească poporului.

Dar iată altă lege păgubitoare poporului: legea vinarsului. Noi toți suntem împotriva beuturii mai ales împotriva vinarsului care-i otravă. In orice am face sunt și azi mulți cari beau vinul Guvernului nostru a făcut o lege care scumpește vinarsul cu 50 de bănuți la un litru, a făcut prețul prunelor să scadă cu o treime față de înaintea.

Dar fraților, parlamentul acesta a mai făcut altă lege însemnată. Știți că curajul omului atârână numai de puterea brațelor, ei și de sufletul, inima ce are. Așa se întâmplă că un om cu un pipăruș n'are teamă și se luptă cu unul mare, fiindcă are mai multă inimă ca el. Tot așa se întâmplă și în parlament că partidele mici adesea având mai mult curaj, mai cu foc izbândesc deasupra celor mari și mulți, vorbind mult și conținut căci erau mai convinși de dreptate.

Guvernul a văzut că deși deputații naționali sunt puțini la număr, totuși sunt oameni cu multă inimă, hotărâți să lupte până la cea din urmă picătură de sânge. (Trăiască!) El și-a dat seama că atunci când se va desbata votul universal partidul nostru fiind înverșunat va combate legea cu strășnicie. Pentru aceea el a schimbat legea astfel încât de aici înainte noi nu vom putea vorbi și lupta cât ne place.

Până a nu intra noi românii în parlament menii dintre deputații unguri nu s'a gândit să facă asemenea legi, dar după intrarea noastră cei mai înverșunați dușmani ai ei au votat pentru a ne lua cuvântul.

FOIȚA ZIARULUI TRIBUNA.

Găba pescarul.

De A. Maior.

(Urmare).

Scădatul i-a mai înmuiat, i-a ogoiat pe hoțomanii de băieți, i-a supt rău, le corăie mâțele, ca niște coarde de gurdună. Un priznel mai mititel, cu ochii limpezi, umezi, fantește lung, sflerit de hemiscală, răpit de lăcomie, — și când pescarul își zmăneste, întinde și lungește înainte înghișitoarea, că să facă nevăzută bucătura ce se întinde și codește, — atunci bălanul de el fără să vrea, mână o înghișitură seacă în pântecul lipit de coaste.

Moșul îi pricepe chinul hemeselii, îi întinde un călcăiu de săcară frământată de neghină, adică de babă-sa și-i mai opăcește din durere.

— Măi șarpilor! văd că vi foame de nici cu ochii nu mai vedeți bine...

— Foame zău, moșule...

— Păi bine măi tălharilor, io așa știu, că voi aveți și casă și părinți...

— Avem moșule da-i cald... și... ii.

— Dacă nu vă dumiriți de locul-locului... tot atâta-i de mine, vă dau câte-o strujauă... numa să vă spuie moșu una, ca o sută! Știți ce? Voi cu toții aveți gunoi de an, și dacă aveți cu toții, să mereți măi leilor, și tot însul să-mi sape câte-o legătură de conopistirițe...

— Om mere moșule, dacă ni-i spune și nouă povestea aia mândră, ce ai spus-o și lui luân...

Pescarul șiret, pe sub sprâncenele stufoase, incomotote, le ia ochii pe rând spre cetire.

— Tot atâta-i măi pui de șarpi ce sântei voi! v'o spui, numa tot capul de copil, să aducă câte-o legătură de bidigăni de celea, știți puii moșului de cari, aduceți și râme dacă nu găsiți de altele...

E chiar în nămezi și căldura dogorește de stă să te aprindă, să te doboare de pe picioare. Băieții moleșiți de nădușală se înbiie, se codesc, și li-e cu greu să părească drăguța de umbră. O prichiduță oacheșă își înecă capul într'o tufă de saice, iar picioarele înpletcite și le prăjește ca un șarpe, ce-și frige trupul în dogoreala arșiței din dricul verei.

Alții stau buburuz, cu mâinile încopciate, strâng jenuchii strămbați, aduși spre fâlcile, ce adeseori se uită descleștate, și viorele par'că nu se mai pot deseântui de rumegătoarea moșului.

— Firea-ți voi pui de hoți să fiți, ia acum nu mai de parte! Ce mai așteptați? De ce nu porniți odată?...

Cătrâneala sforăie în tot trupul, în restimp se înădușă, și fața îi s'aprinde, de e ca un rac.

— Scoli măi Justine!

— Scoală-te tu mai întâiu, c'apoi și io m'oi scula...

— Ba eu nu, făr' dacă ti-i sculă tu...

— Cine-i înainte un blid de plăcinte, cine-i înapoi un blid de mazăroi, — începe moș Găba, spintecând umbra sălcii cu coada cenușie — gălbuie a pescuțului ce-l ține ridicat în văzduh, gata să-l arunce celui ce ar fi mai harnic.

Trei dintre cei mai mărișori, sar, ca înțepați de ceva spini muscălești, gurele se întrec în rugă-

minte, brațele se întind a milă, cerșând pescuț ce pare de aur, când mâna scăpată din umbră și-l petrece în ploaia țintelor de argint.

— Mie moșule, mie mi-se cade, eu am fost dintâi...

— Ba zău moșule, așa să trăiesc până mă de n'am fost eu mai iute haptac *) decât toți.

Par'că o mână nevăzută lipi de inima moșului vorba haptac. Din căsulia dărăpănată a creierilor un gând răzlet, se smulge, pribeag pribășit înaintea ochilor, șoptind tainic: multe legături în fedeleș, multe palme ai pupat tu, cândva, de streinul de neamț iac'asa din glumă, pentru singură smintitură, pentru haptac.

Moșul ține seamă de glasul smeritei roabe inimii lui, și întinde peștele celui ce se proceșise cu un singur cuvânt, ce acum o și luă raita, nu cumva să-l apuce ceilalți pizmași, ce petrecut toată întâmplarea cu ochii măței, că își vede stăpâna strecurând laptele.

Toți au rămas cu buzele drâmboiate, mârșă vorbe neînțelese, cu ochii scăldați în lacrimi.

Moșul căută a-i zori, căci altfel din voia lor urnesc:

— Hăi ducevă-ți voi în gura morții, să vă ceți, astăzi numai departe, că pe voi nu vă pot împacă nici împăratul cu toți peștii din țara lui.

Pe sub mal cineva răcăie deznădăjduit. Ughiile dela stângul se implântă în coastele de tregai a țărnelui, când dreptul vrea să sporească c'o treaptă mai în sus, atunci țarina se sfârșie stângul o ia la fugă, și truda se urmează tot unde s'a început mai întâi. După mult chin

*) Dela comanda nemțească: Habacht.

M. Sa și noua lege electorală.

Dar, fraților, când am intrat mai întâi în parlament, am avut mai presus de toate de gând să schimbăm legea electorală nedreaptă de azi. Și este, fraților, nespun de mare bucuria noastră, că M. Sa împăratul (Puternice strigăte: *Trăiască împăratul!*) are aceleași gânduri ca noi.

Am convingerea și nu mă îndoiesc, că votul universal se va face așa precum cere spiritul timpului. Nu cred, că M. Sa împăratul astăzi să nu aibă aceleași convingeri ca în clipa când a conștientizat camerele de astăzi, pe cari le-a însărcinat să facă legea votului universal. M. Sa s'a putut încredința, că în fața domniei de rasă și de clasă de azi, țării țărilor sale și strălucirea tronului le va putea păstra mergând numai mână în mână cu păturile largi ale popoarelor totdeauna credincioase tronului, dându-le drepturi hotărâtoare în această țară.

Dacă însă speranța mă va înșelă, deși neapărat politica noastră și modul nostru de luptă va trebui să ajungă la o răspântie, nu mi-i frică de viitorul ce așteaptă poporul meu. Vom avea să luptăm și încontra noii nedreptăți ce ni-s'ar face. Dar sunt sigur că lupta ne va duce la ținta dorită, la înaintarea și libertatea poporului românesc, orice piedeci i-s'ar ridica în cale. Cumințenia neamului nostru și a conducătorilor lui neapărat vor găsi calea potrivită pentru asta.

Noi am profitat de orice prilej pentru a aduce guvernului aminte să-și facă datoria. Dar iel de doi ani și jumătate de când e la putere nu a făcut legea doită de toți. Pentru ce? Pentru că păturile sociale cari ar veni la cârmă iar mătura pe domni de la putere. Cu multă greutate am putut sili pe ministrul Andrassy să ne făgăduiască că la toamnă va prezenta noua lege electorală.

Organizarea partidului.

Am avut greutăți multe cu cârma de azi. Ea vrea să ne refuze și dreptul cel mai dintii al fiecărui popor, dreptul de a-și strânge rândurile și să se organizeze. Poporul românesc, văzând că nu poate înainta altcum a h țărât înființarea partidului național românesc. Partidul acesta cuprinde pe toți românii din țara noastră și există de 60 de ani lucrând pentru binele neamului nostru (*Trăiască!*)

Dar cârmuirea noastră a hotărât să ne refuze dreptul pe care l-au toți, acela de-a ne organiza partidul. Oratorul arată aici sentința poliției din Arad care a pedepsit pe deputatul Suciu și Pop. (*Strigăte: Rușine!*) Noi am protestat împotriva acestei nelegiuri și vom vedea dacă cârmuirea va merge înainte pe calea asupririi.

vai, în sfârșit, izbutește, și fața arsă a malului li desgroapă un cap plin de nămol, brațele de cărămidă răsarsă, dela cot se împletesc și se priponesc în țărnire așteptă liniștit osânda moșului.

— Uita-ți codobatura! detune-te para focului, numai cât te îmblânzii, și iar te-ai făcut, ca un drac... pieri spurcăciune...

— Nu mă bate moșule, că uice de conopiștirițe, și-am adus, și dacă nu mă bați, îți mai aduc, mai am o legătură de muște pe căpriorii șurii...

Pălămașului pescar atât i-a trebuit să dea cu ochii de goangele, ce-i aducea traiul vieții așa în pe hodinite.

— Bine mă mușunoiule! dă-le să le vadă moșu ce copil ești!

Ionu Vântului, mai vede și acum tot pară și loc în fața bătrânașului, deci se codește m-i la o parte, ca la o treabă de nepățită să o poată tui la sănătoasa.

Trupul de aramă roșie rămâne înghițit de buza sfârticată a malului, fața-i arsă de soare se scaldă în șiroaie de sudori, ce izvoresc par'că din barbă și s'ascund se pierd în scoarța crepată a țăr-mului.

— Vino din soare, măi copile! Te-a prinde măi căldura asta, de ti-i face nu alta făr' chiar cordovan.

— Hm! da cum să nu! să mă prinzi! te știu io moșule cum ești dta...

— Măi dragii moșului! vedeți voi încă din vântu asta are să se aleagă o foame de sat,

Orice ni s'ar face însă, orice piedeci ni-se vor ridica, noi toți avem conștiința că formăm un singur neam care prin origina și prin trecutul său nu poate forma decât un singur partid.

Legea naționalităților.

Nu vă pot spune toate luptele ce am avut. Dar vă spun că noi am luptat necontenit pentru binele neamului și al țării noastre. Dar este mare greutate să lupti în țara noastră, când sunt și azi legi conștințite prin M. Sa pe cari guvernul nu le păzește. Legea asta cere ca să se numească funcționarii din sânul poporului. Dar câți români sunt oare azi în slujbă?

În comitatul nostru sunt 80 la sută români și e un singur subprefect român. Este drept asta? (*Strigăte furtunoase: Nu-i drept!*)

Căutați cât de slab sunt împărțite școalele noastre din visteria statului, și veți vedea că într'adevăr nu este dreptate în țara noastră.

Dacă cineva s'ar îndoii totuși de asta i-aș pune două întrebări. Întâi pentru ce poporul nostru cu limba lui stă în dosul ușii și altul cu limba lui șade la masă? (*Trăiască! Așa-i!*) Al doilea pentru ce funcționarii la dirigătorii nu primesc hârtiile decât ungurește.

Aici un incident, suprefectul intrerupe pe orator, căutând să-i infirmeze aserțiunile.

Eu ca avocat, zice oratorul, cunosc legile și știu bine că fiecare om are dreptul să ținăteze acte scrise în limba sa.

Perspectivile viitorului.

Ne veți întreba ce aveți de gând pe viitor? Orice greutăți vom întâmpina, vom lupta pentru binele țării și al neamului nostru (*Trăiască!*)

Noi vom lupta per tru votul universal, iar dacă nu se va realiza, dușmanii totuși nu ne vor putea nimici. Poporul românesc luptă de sute de ani fără drepturi și vedeți că totuși noi n'am murit ci stăm tari, stăm voioși și stăm puternici ca înainte.

Nici votul universal nu ne va aduce porumbelii fripți în gură, dar el este ca un plug bun cu care poți ara bine și poți scoate roade bune din pământ. Atunci ne vom putea alege oameni cari să lupte pentru prosperarea noastră.

Noi avem un singur principiu: egalitatea și dreptatea. (*Trăiască!*)

Numai în țările unde este așa merg lucrurile înainte. Dar la noi nu-i egalitate. Nu numai noi zicem așa, ci și poporul unguresc și vom lupta și ungurii încontra falsificării votului universal. (*Să vă ajute Dumnezeu!*)

Cred că Dvoastre pricepeți gândul meu, pricepeți și cuvintele ce-mi es pe buze și veți în-

uitați ce de bidigăni mi-o adus, ducă'l ingerii în rai.

— Și-ți mai aduc moșule dacă nu mă bați... Vorbele din urmă ale moșului înprăștiară orice ceată de teamă din sufletul băiatului, ce curajos își croiește loc printre ceilalți, să așezează față'n față cu omul, ce nu cu mult mai nainte, l'ar fi închinat lui chiar și de pomană, sau l'ar fi sorbit într'o lingură de apă...

Soarele stă pironit în țaria înaltă, albastră, hodinește și el de ameazi, după crezul moșului.

Umbra cenușie a sălciilor se s'cotește de suluri de lumină și se îngustă tot mai mult, par'că niște foarfece ar tot rătăzeă tiviture de argint cusută de margini și din ce o taie, ea tot mai afund se țese pe trupul de cenușă al umbrei.

Ceata de băeți se mi,că, se trag, după umbră și se îmbulzesc tot mai spre moș Gâba.

Cuprins de zăduf, moleșit de nădușală, bălăbănind pe perina de piele de oaie a pieptarului, pescarul cască odată stașnic, cât o șură.

— Voauă nu vi-i somn? Și io eram odată, ca voi dragi luminele moșului, acum... aacuum... știți v i tălharilor ce o gândit moșu acum? Ascultați puii moșului, vă spune moșu una scurtă ce plătește cât o sută... până-și (moară moșu somnu, cât de cât, voi să alergați, ca niște viteji să vadă moșu, care dintre voi e harnicul ăla, ce aduce legătura ai mai mare...

Celor mai leneși încă le-a știut da moșul de lucru: fiște-care, cu câte o frunză de brusture, de iarba tatii, hășiesc muștele ce-ar îndrăzni să zădărnicească bucinătura răgușită, smâncită, slobozită îndesat pe nasul de crastavete copt.

țeleg din ochii și din fața mea că vreau acelaș lucru ca și Dvoastră binele și înaintarea tuturora.

Dacă a-ți simți bucuria nespună ce simt când văd frumoasa adunare, dacă a-ți vedea că cred în sentimentele sfinte ale D-voastre atunci nu ar mai fi nevoie de cuvintele mele.

Eu vă multănesc pentru dragostea ce-mi arătați căci ea arată că aveți aceleași idei și aceleași principii politice ca noi și țineți la steagul național. Vă rog să-mi păstrați aceeaș încredere până în clipa când credeți că lupt pentru binele neamului românesc și când voi face cel mai mic pas dela calea cea bună, vă rog să mă părăsiți. (*Aplauze furtunoase, ovațiuni!*)

Discursurile celorlalți deputați.

Aurel Vlad.

Di Aurel Vlad spune că a venit să ia parte la bucuria soțului său, de luptă și la bucuria celor de față. Guvernul trăgânește votul universal și tot dibuește, dar, adaugă oratorul, *știu ei bine ce vreau, dar nu îndrămsc să o spună*, căci nu știu dacă M. Sa li aprobă. Oricât de cuminte ar fi un ministru, o țară întreagă e mai cuminte. (*Aici un jandarm se face de răs intrerupând pe orator și indignându-se pentru aceste cuvinte*)

Mulți potrivnici ai partidului nostru zic că munca noastră nu aduce foloase. Dar cine să-deste un nuc acuma, poate cere ca la toamnă să-i și adncă roade?

Oratorul condamnă pe cei cari umblă să înființeze un partid moderat și previne poporul să nu primească ziarele gratis ale guvernului. Mulți zic că nu vrem pace; noi o vrem dar nu vrem pace cu nimic. (*Răsete*). La urmă aduce elogii deputatului Maniu de care partidul e mândru.

Ioan Suciu.

Ioan Suciu spune că în definitiv toți ne tragem dela opinică, dovadă că suntem democrați. Nu cine are mai multă avere e mai bun, ci care are inimă mai bună. Iobăgia a fost o rușine, căci cari ar fi avut minte, după avere, n'au avut inimă pentru popor. (*Aplauze*). Când nu cei mai bogati, ci cei mai buni de inimă vor ajunge să facă legile, atunci țara va fi în bine.

Venind din locuri îndepărtate, de pe pusta Aradului eu văd cu bucurie că iubiți pe deputatul Dv. Il veți fi cunoscând și dv. dar noi și mai mult, căci de câteori nu ne-am luminat la lumina minții sale, ne-am încălzit la căldura sufletului său.

Coriolan Bredicianu.

Se spune că noi *bolunzim* lumea să suntem niște gure sparte și că voi sunteți așa de proști

Dar partea cea mai mare dintre băeți dornici de laude, setoși de povestea neauzită lacomi de coadele pescuților, ce-au să-i capete colo de cu seară, voioși de isprava cea mare, sosesc tot în-sul cu câte-o legătură încheștată, din care picură o zamă neagră, ca de păcură topită. Mânile-s una cu picioarele, zmlățuite de gunoi putred. Ba vântu, ca în totdeauna mai a peculu', își croi niște muștăți pân'pe la sfîrcurile urechilor, o barbă mănjită ca de dohot, sprâncene zmolite, de să-l fi zărit în puterea nopții, ai fi jurat mâne în zi, că astă noapte ai văzut pe ducă-să'n pustiu...

— Trezimu-! ce ziceți și voi mă?

— Io zic să-l trezim, uita-ți unde-i soarele...

— Moșule! moșule hăi! ni unde-i soarele, nu te scoli?...

Moșul toate le aude; prin spărtura frunzei de brusture, ce-o are pe față, vede cum stă și soarele acolo pe cer, de aceia n'arată nici cel mai mic sămni de trezire.

— Zi-i mă, că i am adus 5 legături...

— Nu te scoli moșule? iac' și-am adus atâtea conopiștirițe!

— A-ți și vinit măi sărpiilor! mărăi moșul a lene, cu ochii puțin crepați.

Gemând, ca sub o piatră de moară, se ridică se așezează în capul oaselor. Pipa de cărămidă arsă se smulge din baiera cămeșii, își așezează buza trasă în aramă galbină, pe palma de potâng a stângei, iar dreapta o tăcăruește din beșica soioasă.

(Va urma).

încât ne credeți minciunile. Aci să vie deputații unguri să văză ce primirele faceți. Ne-au cercat în fel și chip, dar noi am rămas stătornici și nu ne au putut clinti și am rămas tot românii vrednici (Aplauze prelungite și frenetice).

Părintele *Chirilă* propune votarea următoarei moțiuni care se primește:

Moțiunea.

Poporul prezent în adunarea publică ținută în Vințul-de-jos în 23 August 1908, dă din nou expresie dorinței și așteptării sale, ca votul universal să fie cât mai urgent înarticolat în lege, și ca aceia lege să asigure tuturor cetățenilor drept de vot egal fără restrîngerii, exercitat secret, introducerea sufragului universal nefalsificată și arondarea justă și proporționată a cercurilor electorale le pretinde principiul egalității cetățenilor, care de va fi știrbit temelia statului întreg va fi slăbită.

Adunarea decide înaintarea unei adrese în acest senz cătră camera deputaților, cu compunerea acelei adrese încrede biroul, cu prezintarea ei pe deputatul cercului electoral.

Telegrama către Majestatea Sa.

Iată și textul telegramii de omaj adresate M. Sale împăratului.

Din adunarea poporului ținută azi în comuna Vințul-de-jos fii prezenți ai poporului românesc din Ungaria prezintă înaintea gloriosului Tron expresia neclintitei lor credințe și a celui mai profund omaj ridicându-și cu admirare privirile la Majestatea Voastră preainaltul inițiator al legii despre sufragiu universal dela care toți cetățenii desmoșteniți ai Ungariei așteaptă sosirea unui viitor mai fericit.

Președintele închide adunarea în termeni mișcători m lămînd tuturor.

Banchetul.

După adunare intelectualii s'au adunat la un banchet la care au luat parte și deputații. S'au rostit cuvântări pline de o căldură intimă și în-suflețitoare. După banchet deputatul a făcut vizite la notabili orașului.

Din România.

Starea sănătății regelui Carol. Citim în ziarele de dincolo: Suntem în măsură de a anunța că starea sănătății M. Sale Regelui nu inspiră nici o îngrijire, după cum afirmă unele ziare.

Suveranul a lucrat în timpul din urmă cu mai mulți miniștri și în afară de o ușoară indispoziție, nici unul din ei nu a observat simptomele alarmate, de cari vorbește presa de senzație.

Nu se știe de asemenea nimic la castelul Peleş, despre chemarea în consultație a doctorului Noorden.

Inregistrăm cu o vie satisfacție aceste știri asigurătoare, pe cari le ținem din sorginte demnă de toată încrederea.

Diplomatice. Eri a avut loc la Sinaia o recepție a corpului diplomatic.

Această recepție a fost prezidată de dl Ion Brătianu, ministru de interne și ad-interim la externe.

Manevrele de cavalerie. Manevrele regale cari trebuiau să aibă loc anul acesta la Călărași

fiind contramandate, marele stat-major al armatei a deciz că manevrele de cavalerie să aibă loc în zilele dela 15 la 27 Septembrie în Dobrogea.

La aceste manevre vor participa șase regimente de roșiori și anume: regimentul 2 din Bârlad, sub ordinele colonelului C. Sabovici-Baranga; regimentul 3 din Bârlad, sub ordinele colonelului I. Toplicescu; regimentul 4 din Bacurești, sub ordinele lt.-col. Gr. Basarabescu; regimentul 5 din Turnu-Severin, sub ordinele colonelului Ioad Herescu; reg. 7 sub ordinele lt.-colonelului Aurel Călinescu și regimentul 9 din Constanța, sub ordinele lt.-colonelului M. Goruneanu.

Sus zisele regimente vor plecă în ziua de 15 Septembrie, vor trece Dunărea la Cernavoda și și vor așeză tabăra la Murfatlar unde vor executa exercițiile de instrucție.

După câte am aflat, A. S. R. principele Ferdinand, comandantul corpului II de armată, va lua direcțiunea acestor manevre.

Sporirea artileriei române. În noul budget al ministerului de război e prevăzută o sumă însemnată pentru înființarea a cinci noi regimente de artilerie, care adăugându-se la cele deja existente, vor fi în total 18 regimente de artilerie. Aceste 18 regimente vor fi împărțite în 9 brigăzi. Faptul acesta va produce în curând o mare mișcare printre ofițerii de artilerie, pentru complectarea locurilor aflătoare în nouile 5 regimente înființate, cât și pentru comandamentele nouilor brigăzi. În vederea formării armamentului acestor 5 regimente și în vederea complectării armamentului celor deja existente, ministerul de război a făcut uzinelor Krupp o comandă de 48 tunuri tir repede tip românesc și cu chesoanele lor. Termenul pus pentru executarea acestor comenzi e de un an iar plata se va face din creditele extraordinare ce se vor acordă ministerului pe viitor.

Explozia dela Moreni. O groaznică explozie s'a produs la fabrica de petrol a societății româno-americană din Moreni.

Cazanul cel mare al fabricii a explodat, rănind îngrozitor pe șapte lucrători. Focul s'a întins la patru sonde ale societății »Astra«, pe care le-a ars; a distrus patru rezervoare și 5 bataluri. Răniții au fost transportați la spitalul din Ploești. Două din ei sunt pe moarte. Pagubele se ridică la 100.000 lei. Au pornit la fața locului reprezentanții autorităților din Ploești. S'a deschis o anchetă pentru a se stabili responsabilitățile.

Cluma în Rusia. Direcțiunea generală a serviciului sanitar aduce la cunoștința generală că constatându-se existența ciumei în stepile Kirghizilor din guvernământul Astrahan, cu începere de azi, 9 August 1908, intrarea în țară a călătorilor din această localitate se va face pe apă numai prin porturile Constanța și Sulina, unde vor fi supuși la vizite medicale, iar pe uscat numai prin punctele Ungheni și Gura Prutului, toate celelalte puncte de intrare în țară precum și portul Manlia fiind închise pentru acești lucrători.

Călătorii sosiți din acea localitate, pe lângă vizita medicală, vor fi supuși și la o supraveghere timp de 5 zile la domiciliile lor socotite dela data sosirii.

Nu se permite intrarea în țară a cetelor de lucrători, pelerini și emigranți din acea localitate.

Produsele de alimentație de origină animală, în stare proaspătă, sunt prohibite.

Se permite importul rufelor, borfelor, vestmintele purtate (efecte de trebuință obișnuită), așternuturilor cari au fost întrebuintate, petecelor și zdrențelor, dupăce prealabil vor fi fost supuse la

desinfecțiune prin vapori, de asemenea im petecelor comprimate, cari sunt transporta mărfuri în baloturi cercuite, după ce vor fi desinfectate prin vapori, ori de câteori vo și modul lor de împachetare va permite; în contrariu se vor desinfecți prin sulfurizare.

Darea de seamă a deputatului Stefan C. Pop în Siria.

— Dela trimisul nostru special. —

Siria, 23 August

În fața unei mari afluențe de țărani cărțurari din comunele învecinate și-a înfrunțat azi în frunța comună românească și darea sa de seamă deputatul dr. Ștefan Pop.

Proporțiile ce-a desfășurat adunarea, în flețirea ce-a spumegat în tot decursul ei, o una dintre cele mai reușite.

Di Șt. C. Pop, întovărășit de deputatul cercului Radna, dl Vasile Goldiș și de ni măroși prieteni, a sosit la orele 2 cu trenul dela Arad. La gară a fost întâmpinat de președintele partidului din cerc, dl dr. Iacob Hotăran, avocat în Siria. Dela gară a purces apoi de-a dreptul la locul de adunare, în fața bisericii gr.-or., unde strădu era plină de popor și cărțurari, — peste mii. Am observat pe d-nii: Marcu Păscuțiu, protopop (Siria), Procopiu Givulescu, protopop (Radna), dr. Ioan Nemet, avocat (Arad), Mihail Lucația, protopop (Siria), Emil Monția, avocat (Siria), Traian Terebențiu, preot (Galșa), Ioan Hercoșan, preot (Pâncolău), dr. Ioan Ursu, avocat (Radna), Dumitru Popovici, inv. (Cuvin) Ioan Morariu, preot (Galșa), Iuliu Groșorean, inv. (Galșa), Petru Vancu, inv. (Măderat), Pavel Siartan, inv. (Măderat), Ioan Micloși, preot (Covăsina), Ioan Montani, redactor la »Tribuna« (Arad), R. Vățian, preot (Cuvin), Ludovic Fazeca, Alexandru Morar, Victor Hotăran, Silviu Păscuțiu și N. Costina, candidați de adv. (Arad), Ioan Terebențiu, inv. (Covăsina), Axente Chirilă, preot (Șilindia), Ioan Körösladányi, preot (Nadăș), Sava Șevici, funcționar conzistorial (Arad), Manase Popescu, preot (Arăneag), Todor Lazar, inv. (Cherechiu) Ioan Cure, preot (Covăsina), Ioan Fofui, preot (Cherechiu), Todor Mareș, inv. (Ternova), Todor Stan, proprietar (Cherechiu), Corneliu Crețu, învățător (Agris), Ioan Abrudean, inv. (Arăneag), și alții.

Președintele adunării, dl dr. Iacob Hotăran, propune alegerea alor doi notari. Se aleg domnii: Dr. Emil Monția și Iuliu Groșorean. Deschide apoi adunarea și propune să i-se trimită Majestății Sale Impăratului următoarea telegramă omagială:

Cabinetul Majestății Sale Impăratului
Ischl.

Din adunarea poporală ținută azi în Siria fii prezenți ai poporului românesc din Ungaria prezintă înaintea gloriosului Tron expresiunea neclintitei credințe și a celui mai profund omaj.

Dr. Iacob Hotăran, președinte. Dr. Emil Monția, notar.

Adunarea o primește cu urale entuziaste.

Urmează darea de seamă a dlui Ștefan C. Pop. D-sa rosteste în graiul poporului o vorbire de peste o oră.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmură, granit, soyal, labradot etc., din pietre de marmură magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Căminaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dózsa-ut. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyböhen, Déva și Bánpatak.

Face icoana situației la lumina evenimentelor politice din urmă. Strânge mănunchiu volnicile guvernului și arată că toate se săvârșesc după sistemul ce țintește extirparea individualității noastre naționale. Lupta ni s'a declarat pe întreagă linia. Încearcă să ne smulgă toate armele de apărare: școala, presa. Voesc să ne spargă solidaritatea prin trădători nămiți. Și în vremurile astea grele se găsec, durere, multe oi rătăcite. Până și organul mitropoliei din Sibiu, „Telegr. Român”, slujește intențiunile guvernului. Vorbește despre „moderați”, rolul caraghios al domnului E. Babeș. Citează un pasaj de înflăcărât naționalism din scrierile lui V. Babeș, bătrânul. Ce depărtare dela tată la fiu! În cercul Siriei nu se găsec trădător, aici e grâu curat, lamura.

Împăratul (vii aclamații) a dat ordin, încă la 1861, să facă legi de egală îndreptățire a tuturor naționalităților din Ungaria. Schițează luptele politice din 1867/8. Legea despre egala îndreptățire a naționalităților e literă moartă. Tot mai înverșunat se deslănțue asupra noastră tirania de rasă. Ne răpesc rând pe rând tot avutul nostru național. Urmează cu noi procedul neamțului, care a tăiat coada cățelului său în rate — ca să nu-l doară. (Ilaritate). Să nu ascultăm de prorocii mincinoși. Poporul trebuie să urmeze pe conducătorii săi firești.

Vorbește pe larg despre colonizări și ilustrează cu multe exemple risipa ce se face cu banii țării pentru salvarea nobilimei scăpătate. De noi nu se îngrijește statul deși am dat cele mai strălucite pilde de virtute și jertfă în războaie, luptând chiar împotriva fraților noștri de sânge: italienii, francezii.

Îndeamnă la organizare. Arată necesitatea și foloasele organizării. Aduce pilde din străinătate, din viața partidelor socialiste etc. Să avem și în cel din urmă sat oameni de încredere, să strângem parale, căci sunt pentru binele nostru. Să nu ne temem. Întăriți în cadrele unei organizări puternice, vom înfrunta urgia.

Stăm în preajma celei mai grele lupte: lupta pentru suferința universală. Să facem cea mai extinsă propagandă. Să ne câștigăm aliați de seamă în străinătate. Când am fost cu memorandumul la Viena, ne-a primit Lueger și Schneider, (entuziaste ovații la rostirea numelui lui Lueger) Lueger atunci nu era puternic de azi și lumea râdea de alianța noastră. Azi însă primarul Vienei e al doilea om după împăratul. Să ne căutăm astfel de prieteni. Să luăm în privința asta pildă dela unguri. Noi ne putem câștiga prieteni mai ușor decât ungurii, căci avem simpatii în toate colțurile Europei.

Vorbește despre parcelări. Din 1848 numărul nostru a crescut încit, dar nu s'au înmulțit și pământurile. Nouă nu ne parcelează nime. (Dese întrepreri).

Legea de spirt ia din punga poporului 40 milioane pe an. Arată nedreptatea noului impozit. Ilustrează cu exemple luate din viața cumpătată a norvegienilor și îndeamnă poporul să părăsească cărcimele.

La sfârșit vorbește cu elan despre drepturile imprescriptibile ale limbii, stărnind însuflețire.

Prin alegerea deputaților încă nu s'a făcut totul, — s'a croit numai cărarea pe care trebuie să înaintăm luptând cu mii de greutate. Poporul să urmeze ca o tabără organizată puternic pe conducătorii lui și izbânda nu e departe. (Oratorului i-se face ovații).

Președintele propune să i-se voteze încredere. Adunarea votează unanim.

Urmează dl Vasile Goldiș. Spune c'a venit cu drag la Siria cea vestită, care și-a înscris cu litere de aur numele în istorie.

În program s'a luat să vorbească despre situația politică a țării. Stăm ca mielul din poveste cu lupul. La intrarea deputaților români în cameră, partidele ungurești le-au strigat să nu turbure apa. Povestește cu mult umor peripețiile prin cari a trecut partidul Persiflează faimoasa vorbire a contelui Andrassy, în care a numit pe deputații naționalităților „agitatori”. Istorișește din luptele vechilor greci cu Filip Macedoneanul. Filip neizbatind să cucerească Atena, a recurs la o viclenie. Știind că însuflețirea grecilor e ațâțată de vorbirile marelui Demostene, a trimis vorbă că e gata să le dea Atenienilor tot ce vor numai să-l surghinneasă pe Demostene. Dar marele orator lămurindu-i cu pilda lupilor cari voiau să păzească turma de oi, a rămas și pe mai departe între ei însuflețindu-i și ajutând biruința

lor. Dl Goldiș a povestit întâmplarea aceasta din istorie cu multă măiestrie și umor.

Cetește apoi punct de punct programul desideralelor noastre: reforma electorală pe baza cadastrului național, ștergerea virilismului, ștergerea dreptului de candidare a comiților și pretorilor, sistemul de dare progresivă, cadastrul etc., — explicându-le pe toate și provocând aprobări furtunoase.

În restul discursului său dl Goldiș a făcut tabloul situației noastre în stat.

Vorbește apoi foarte inteligent fruntașul țaran Nicolae Lazarescu, tot despre situația politică actuală. Propune următorul „proiect de rezoluțiune:

Proiect de rezoluțiune.

Alegătorii români din cercul electoral al Siriei prezenți la adunarea dării de samă a deputatului lor dnul Dr. Stefan C. Pop, ținută la 23 August 1908 în Siria — enunță cu unanimitate următoarea

Rezoluție:

1. Noi alegătorii români din cercul electoral al Siriei ne exprimăm mulțumirile cele mai călduroase față de d sa și față de prea stimații săi colegi din partidul naționalităților, pentru ținuta lor vrednică și bărbătească, ce au dovedit-o în parlamentul țării și le votăm încrederea cea mai deplină.

Cu mândrie și înălțare de suflet am urmărit activitatea lor neobosită, luminată și cinstită! Dorim și îi rugăm, ca și pe viitor cu aceeași frățească înțelegere și armonie și cu același curaj neînfrânt să lupte pentru binele patriei noastre comune, pentru libertatea politică și culturală a tuturor popoarelor, cari o constituiesc, dură principiul singur traic și mântuitor de dreptate, egalitate și frățietate.

2. Pentru manifestarea sinceră și nefalșificată a voinței cetățenilor și pentru exercitarea ei libere a alegerile de deputați dietali, din nou cerem o lege dreaptă, cu vot secret, pe comune și egală pentru toți cetățenii patriei fără vre-o restricție. Contra unei legi pe baze de principii contrare protestăm cu toată hotărârea.

Rugăm pe deputații noștri, ca pentru eluțarea acestei legi să și pună în cumpăna toate puterile și înruințele lor, să se alieze în această luptă cu toate partidele, cari sunt conduse de aceleași principii de dreptate și umanitate și să recurgă la toți factorii constituționali, în caz de lipsă să iee inițiativa unui congres general al tuturor naționalităților și partidelor, cari în privința legii electorale sunt stăpânite de aceeași voință și dorință.

3. Cerem și pretindem arondarea justă și proporțională a cercurilor electorale, ce pretinde principiul egalității cetățenilor, care de va fi știrbit, temelia statului întieg va fi slăbită.

4. Dorim și cerem, ca și naționalităților nemaghiare din patrie să i-se lase dreptul elementar cetățenesc de a se putea organiza în partide politice ca orice partid din lume, în toate țările civilizate. Prin urmare cerem ca edictele ministeriale și măsurile administrative, care calcă în mod volnic această libertate elementară, să fie scoasă din vigoare.

5. Rugăm partidul naționalist parlamentar să stăruiască prin toate căile și mijloacele ce-i stau la dispoziție, ca persecutarea presei nemaghiare să înceteze și să se facă toate demersurile necesare încercând să ex pereză dela Maiestatea Sa agrațiarea condamnațiilor politici.

6. Dorim și ce em conlucrare pacinică pe baza principiilor democratice și de egalitate cu toate popoarele patriei noastre și în folosul țării și a cetățenilor ei fără deosebire de limbă și religie, — deci cerem, ca guvernele țării să lucreze întru scopul acesta și să abandoneze politica, nefastă de a jigni și omorî deosebitele clase și în deosebi naționalitățile patriei noastre.

Adunarea primește unanim.

Dl Șt. C. Pop de încheiere mai adresează alegătorilor săi câteva cuvinte, zicând că va merge și în comunele cari li vor aduce la cunoștință că dorește să-l asculte. Laudă ordinea, liniștea și disciplina admirabilă ce a domnit în tot decursul adunării. Îmbărbătează apoi pe preoți și învățători să înfrunte toate ispitele și cursele ce le întinde guvernul.

Deodată cu ultimul cuvânt al dlui Pop — porni să sune imnul casei domnitoare „Gotterhalle”, improvizat de niște lăutari prezenți și ei la adu-

nare. A fost ascultat în tăcere. Ultimele acorduri au fost acoperite de strigătele „trăiască împăratul”.

De încheierea adunării președintele, domnul Dr. Iacob Hotăran, mulțumește de asemeni poporului pentru ordinea exemplară, — lucru ce l-a putut constata întru sine și pretorele din loc, dl Faragó.

După adunare deputații însoțiți de o suită numeroasă s'au întrunit la masa ospitalieră a dlui Dr. Iacob Hotăran.

Oprirea dării de seamă a deputatului Vaida-Voevod.

O volnicie infamă.

— Corespondență particulară. —

Pe 24 August st. n. a fost stabilită de fruntașii din Abrud-sat și comunele învecinate, cari aparțin cercului electoral Ighiu, ziua, în care mult iubitul și încercatul lor deputat avea să-și țină darea de samă. Vestea, că deputatul vine între alegători s'a lătit în cele mai largi pături ale poporului și toată lumea se pregătea ca de-o mare sărbătoare de primirea și întimpinarea lui, ca prin dragostea și alipirea manifestată să înalte sufletul aceluia, în care dușmanii au lovit cu atâta necruțare. În scopul acesta au făcut anunțarea recerută la pretură atât fruntașii locului, cât și deputatul cercului cu programul obișnuit.

Dar ce să vezi! Strașnicul pașă dela Roșia d'abia a așteptat prilejul, ca în noul său post, pe care nu-l ocupă decât dela restaurația de toamnă încoaci, să-și arate atotputernicia și astfel să se arate demn de faima, care i premersese, că el are să curețe cercul de agitatori, și cu o trăsătură de condei a confiscat dreptul de întrunire al alegătorilor, dreptul deputatului de-a se pune în contact cu alegătorii săi și împiedcându-l astfel în executarea celui mai cardinal drept al său, i-a calcăt imunitatea în picioare. Adunarea anunțată în toată regula pur și simplu nu a luat-o la cunoștință, ba direct a oprit-o. Dar mai elocvent decât toate las să vorbească însuși decisul, pe care — cerertare cetitorilor — îl reproduc în traducere fidelă:

Decis.

Insinuarea dublă, dar de acelaș conținut nu o iau la cunoștință și ținerea adunării populare prin aceasta o interzic.

Motive:

N'am putut lua la cunoștință ținerea adunării populare, fiindcă în ziua staverită se ține în Abrud și în Abrud-sat, care este esedificat strâns cu Abrudul, — după cum toată lumea știe — târg regulat de săptămână, împrejurare, care considerând că locatitatea insinuată este în apropierea pieței Abrudului și tocmai pe linia cea mai frecventată a drumului Abrud-Câmpeni, influențează în mod păgubitor nu numai comunicația dar totodată și ordinea publică, iar pentru a împedeca aceasta comuna nu dispune de factori polițiali de ajuns.

Nu iau la cunoștință insinuarea nici de aceea, pentrucă drept loc de întrunire este designat locul împrejurul bisericii gr.-or., care teritor este strâns și nedespartit parte întregitoare a bisericii și împrejurimii, care e împreunat cu proceduri bisericești și religioase și este și întocmit pentru acest scop — un teritor între școală și biserică, care e neindestulitor

pentru a cuprinde o adunare de popor, ce promite a fi în stil mai mare și astfel publicul — din capul locului nepriceput — fără îndoială ar fi strămtorat pe linia de comunicație de dinaintea bisericii; iar aceasta ar împiedeca comunicația.

Nu iau la cunoștință însinuarea nici de aceea, pentru că tocmai ziua de Luni, de târg este aceea, în care publicul din loc și jur de altfel cu dispoziții spre liniște și cu înclinări pașnice scos din liniștea sa obișnuită — *subt influința intențiunii adunării, după cum știe toată lumea* — ar influența ordinea publică în starea sufletească aprinsă și ațtă în mod periculos și păgubitor în undularea mai mare și mai număroasă, ceea ce o confirmă și declarațiunea primită oficios dela poliția din Abrud.

Pe lângă că nu am luat la cunoștință adunarea a trebuit să enunț și interzicerea ei, căci punctul 3 al ordinii de zi (— propunere de a se vota încrederea deputatului — Not. coresp.) tradează o intențiune atât de hotărâtă, care invoalvă criteriul agitațiunii naționaliste și manifestării opiniunii și încrederii antinaționale, atunci când încrederea și-o propune deputatul în mod neobișnuit până acum cu subscrierea sa proprie, când pentru manifestarea acesteia nu că nu este nici o cauză și nici o bază, dar însemnă direct contrariere și demonstrare încontra judecării deja pronunțată a națiunii și cunoscută de toată lumea.

Având înaintea ochilor păstrarea liniștei publice și liniștea populației a publicului din munți de altfel de natură pacinică: sub povara rezponsabilității mele așa a trebuit să dispun.

Acest decis este subcris cu mâna proprie de subprefectul din Roșia-montană, iar lângă aceasta pus sigilul oficios. Cine nu voeste s-o creadă bucuros fi pun originalul la dispoziție.

Dar cum? În secolul a 20-lea acum când în țări, cari au gemut în întunerecul sclăviei și a despotismului, se ivesc zorile libertății, este posibil, ca în mijlocul Europei să se afle un slujbaș public, care cutează se aștearnă astfel de idei pe hârtie. Și ce crede atotputernicul protopretore, că în chipul acesta i-a succes a năbuși dorul de libertate și însetoșarea după drepturi egale a poporului nostru obidit și asuprit? Nu vede el, că o astfel de procedură înseamnă a turna oleu pe foc, nu simte că poporul și mai mult trebuie să se convingă, că nu-și poate exercita liber drepturile cetățenești, când i-se răpește dreptul întrunirii libere, abstrăgând dela încălcarea imunității deputatului.

Ar fi bine, ca în cadrul vorbirei, care va ținea-o Apponyi la conferința internațională din Berlin să întrețasă și această nestemată a libertății publice din Ungaria. ca cel mai clasic argument cum se respectă drepturile cetățenești de cei puși ale păzi și ocroti.

Deputați și candidați de deputați, să știți bine că pentru a vă putea exercia drepturile deplin, de aci înainte aveți lipsă de un testimoniu de bună conduită din partea protopretorului local iar voi alegătorilor să nu îndrăzniți a vă alege alt deputat sau dacă l-ați ales a-i vota încrederea altuia, decât care are brevet pentru scopul acesta dela Măria Sa domnul fisolgabirău.

Ce batjocură a constituțiunii și a drepturilor cetățenești.

Convocare.

Subscriși, prin aceasta convocăm locuitorii din comunele învecinate cu Otllaca la o **adunare poporală,**

care se va ținea în Otllaca Duminecă 17/30 August a. c. după amezzi la 2 ore și jum pe teritoriul din jurul bisericii, cu următoarea ordine de zi:

1. Constituirea adunării, alegerea prezidentului și a doi notari ai adunării.
2. Desbatere asupra situației politice.
3. Propunere a se prezenta dietei o adresă, pentru înarticularea în lege a votului universal, egal, secret, fără restrângeri.
4. Inchiderea adunării.

La adunare vor lua parte și d-nii deputați dietali Dr. Ioan Suci, Dr. Stefan C. Pop precum și alți domni din Arad.

Otllaca, 23 August 1908.

Georgiu Turicu, preot, Iustin Iancu preot, Rom. Mladin preot, Alexiu Turicu inv., Nicolae Băru inv., Stefan Buder, Mitru Ungurean, Georgiu Ungurean, Ioan Bodea, George Rus, George Budi, Mihai Bonca, Flore Budi, George Ungurean în-năr, Mitru Tapoș, Mihai Coste, Moise Coste, George Rus, Nicolae Sărbu, Moise Budi, Victor Miron, Ioan Frankó, Stefan Cioban, Nicolae Câmpean, Moise Coste în-năr, Moise Bradu, Petru Andraș, Gavrilă Nădrau, Moise Lasc, Ioan Buder, George Tapoș, Stefan Ungurean, Ioan Pitiși, Vasile Giulani, Vasile Botaș.

Birăuț — pe orizont.

Sub titlul acesta >Libertatea< scrie un articol mai lung desvâind stările create de clubul deputaților cu organele sale din Budapesta, pe cari li-a lăsat acum încurcate, ca să >opereze< cu ele — Birăuț. Confratele trage cu toată dreptatea următoarele concluzii, pe cari le reproducem nu pentru persoana lui Birăuț, cu atât mai puțin pentru plăcerea de a lovi în cineva, ci pentru că ele înt'adevăr caracterizează o situație.

„Am“ vătămă în chip neurban pe deputatul Dr. A. Vlad, cel ce-și lasă încă numele ca firmă pe foaia „Poporal Român“, de l-am bănuț că cu știrea lui se publică astfel de produse ale lui Birăuț în foaie, sau că măcar ulterior le-ar aproba!

E totuși un semn al vremilor, foarte caracterizator, că un trădător de neam, prins și dovedit trădător, poate scrie în o foaie ce se cheamă: „organul poporal al partidului național român“ și sub firma lui Dr. A. Vlad, — la adresa unui ziarist român, preot, care totdeauna a fost și el la locul său de bun român, — impertinențele pe care le scrie!

Iar despre sine să spună acel nenorocit că „și-a pus acum umărul la susținerea foilor partidului nostru național... luând asupra sa sarcini...“

Așa. Frumos. Mare laudă pentru partidul nostru național, dacă el nu-și mai putea, din toate puterile lui, suține foile, ci acelea se prăbuseau de nu venea dl Birăuț cu umărul! Și el, uite, le susține! Hula aceasta la adresa partidului, nu noi o făurim. Birăuțiu i-a aruncat-o în față în public, — adevărind cu o cale prin asta tocmai ce noi spusese!

Când apoi, vorbind de foi și de trebile lor, grăește per „noi“ (cei dela ele), că deși P. R. încă nu primește în schimb foile cotidiene, „de aceea nici când nu ne-am plâns“, — arată că d sa se ține dejă iară în rând cu domni dela acele foi, cari, după spusa lui, sunt ale deputaților!...

Pentru viața noastră publică, lucrurile acestea nu-s indiferente! Ca ieri să fi descoperit drept om vândut, și după nici doi ani, iar să apari pe orizont, încă sub firma șefilor partidului, cari se vede că iartă și uită ușor, — cam stranie pildă publică!

Iacă pentru asta, și pentru nimic altceva, noi ne-am permis a fi de altă părere.

Și credem cu o cale că am dovedit, că luc e așa cum l-am scris, prin urmare că nu scris neadevăruri, precum trădătorul dela „P. Rom.“ cutează a ne prezenta, cu acelaș obț cu care înainte de doi ani, ne înjură când descopeream că s'a vândut.

Din străinătate.

Iubileul Italiei. În 1909, când se împlinească 50 de ani dela proclamarea regatului Italiei, se vor organiza două expoziții: una la Roma, de artă, istorie și arheologie, și alta la Turin de industrie și muncă.

Guvernul român a fost invitat să ia parte la aceste expozițiuni.

Bătăle în camera portugeză. Lisabon — Ședință de noapte. Fostul ministru de finanțe în ultimul minister Franco, discutând bugetul și-a terminat cuvântarea spunând: „Doresc ca regele Manuel să fie mai fericit decât tatăl său“ Deputatul Santos, a adăugat atuncea: „Și să găsească miniștri mai demni decât cei din ultimul cabinet“.

Fostul ministru a sărit atuncea asupra deputatului Santos, ca să-l bată. O încăerare s'a produs combatanții au trebuit să fie despărțiți.

Luptele francezilor cu Maurii. Ziarul „Le Temps“ publică o informație din ministerul coloniilor, spunând că căpitanul Berger a fost atacat la 11 Iulie, la 35 kilometri de Nouarmarch, de câtră Mauri.

Agresorii au fost respinși cu pierderi, ei au avut 6 morți și 7 răniți, pe când francezii au avut un mort și doi răniți.

Căpitanul Berger a trebuit mai pe urmă să parcurgă o etapă foarte grea, în timpul căreia a pierdut 22 pușcași indigeni, dintre cari 11 au murit de sete.

Căpitanul Berger cere întăriri.

Mișcarea culturallă.

D-na și domnul Zaharie Bărsan, întovărășiți de dl Calmuschi au dat două reușite reprezentații teatrale, una la Lipova, Sâmbătă în 22 și alta la Șiria, Duminecă în 23 August n.

NOUTĂȚI.

ARAD, 24 August n. 1908.

— Știri personale. Maiorul M. Plăvălescu, comandantul Divizionului de Obuzerie din Cernavoda a trecut azi prin Arad. — Dl și d-na Locusteanu petrec la băile din Buziaș. — Maiestrul Kiriak reintorcându-se cu doamna din Wörishofen s'a oprit în Lugoj. — Dl Alexandru Nicolau, avocat din Caracal petrece în Reșița.

— **Congresul studentesc din Iași.** Congresul studentesc, care va începe în 7 Septembrie la Iași, se va ținea în sala Teatrului Național. Vor lua parte 400 de congresiști. Au făgăduit să vorbească, cu acest prilej, dnii C. Stere, T. Maioreseu, N. Iorga, A. C. Cuza, Delavrancea și alții.

— **Lansarea unor porumbel călători.** În fața împăratului Francisc Iosif și a membrilor familiei regale se vor lansa mâne 600 porumbel călători, de către o societate din Viena.

— **Clémenceau la Karlsbad.** Unul din amănuntele șederei lui Georges Clémenceau la Karlsbad — unde e trecut în listă ca doctor med. G. Clémenceau — este acel relativ la prezența scriitorului danez Georges Brandes — care vine regulat în toți anii să petreacă la Karlsbad cât timp se află și Clémenceau în aceea stațiune. E o strânsă prietenie între omul de stat, scriitor în același timp criticul Brandes care nu desprețuește nici politica.

— **Moartea unui fruntaș român în Bucovina.** Vineri în 14 l. c. a încetat subit din viață consilierul de pe lângă tribunalul din Succava dl Ilie Dan.

men. D-soara *Irinuța R. Moldovan* din Iași s'a fidațat cu dl *Traian Mager*, învățător colaborator la foia acestui ziar.

Se anunțăm cu plăcere logodna d-soarei *Corbu* din Poenii de sus cu dl *Georgiu* absolvent de teologie.

Marile noastre!

Anunție. Ni s'anunță căsătoria d-soarei *Veagoe* cu dl *Constantin Dimian* care se va face la 6 Septembrie în Petrovosele. Felicitări. Săn Ioan.

Logodna. *Vescan* și *Ioan Fathi*, învățător, anunțăm căsătoria lor, care se va celebra în biserica din Coznicul de jos la 30 August.

Chestia reuniunii pompierilor din Blaj. În „Unirea”: Foia semioficioasă a comitului Albei-Inferioare „Alsófehér” în Nr. ul 1. a. c. sub titlul: „Reuniunea de pompieri din Blaj în România” publică cu o tenacitate de indușmănire și cu o provocare o mulțime de neadevăruri și scornituri. Cu partea politică a articolului nu mă ocup, ci mă restrâng numai la ceea ce se afirmă, că reuniunea pompierilor voluntari din Blaj, a cărei comandant este el, a fost din început în mâinile lui.

Actele și protocoalele reuniunii pompierilor voluntari, cari de prezent sunt sechestrate la Prefectura Blajului se poate însă constata că, care e următorul:

În 1888 s'a pornit o mișcare printre români înaintea o reuniune de pompieri voluntari. Ideea acestei mișcări au fost bărbații noștri, păstrând statutele au și fost aprobate. Căci românesc al acestei reuniuni nici când nu a fost discutat fiind înfripată de românii cu din orașelul nostru și susținută tot de ei și grele jertfe. În toate afacerile interne, externe, în comanda s'a folosit totdeauna și limba română, iar sigilul dela început a fost românesc.

Pept aceea toate afirmările susnumitei foi le putem de scornituri mincinoase și tendențioase. *Szabó*, comandant suprem.

Români la băile din Nauheim. Ni se spune că Băile dela Nauheim, cari, se știe sunt cele mai renumite în Europa pentru boala de reumatism, erau până-acum puțin cunoscute în România. Anul acesta însă au fost cercetate de foarte mulți frați din regat. Intre aceștia am cunoscut pe dr. Goslinzki, colonel Băjescu cu d-na, Căpitan Sofronescu, C. Boerescu cu d-na, M. Rîmnicu cu d-na, Giani (dela Casație) cu d-na, profesor Tocilescu cu d-na, profesor Manliu cu d-na, avocatul Betolian cu d-na, I. Bibicescu cu d-na, Wartiade cu d-na, doctorul Sabini cu d-na, colonel Popovici cu fetele etc.

Apel! Societatea „Sentinela” din Vatra-Mare în Bucovina face apel la toți autorii, editoarii, jurnaliștii, cum și la toate persoanele cari, cari iubesc și doresc ridicarea prin cultură a națiunii române, să binevoiască a contribui la înființarea bibliotecii societății prin trimitere de cărți și reviste. Maritimșilor donatori li-se vor da mulțămite publice. *Comitetul.*

Prințul moștenitor german în balon. Prințesa și Prințesa moștenitoare au vizitat în Balonul de exercițiu al detașamentului aeronautic. Prințesa a luat parte la ascensiunea în balonul militar. Apoi, căpitanul Kehler se va urca cu balonul Parseval, dând principelui despre modul de urcare și de coborâre. Prințesa a promis că va participa și la viitoare ascensiune a balonului Parseval.

Experiențe aeronautice. Conte Zepelin va face o nouă ascensiune cu balonul „Zepelin No 4” la 10 Septembrie.

Balonul său „Model No. 3”, care a suferit un accident va fi reparat în timpul căruia Zepelin va face prima ascensiune cu balonul în primăvară.

Balonul maiorului Parseval a suferit un accident la fel cu acel a contelui Zepelin. Căci cauza unei furtuni puternice s'a stricat și n'a putut rezista contra vântului. Balonul făcuse o ascensiune în apropiere de Iași și a trebuit imediat scoborât pentru că nu se putea ține. A fost apoi dus la Berlin pentru reparări.

— **Aviz familiilor române.** Dna Maria Bui-baș, din Timișoara (Cetate, str. Lonovics Nr. 5) se recomandă pentru acordarea și repararea de pian, având pregătirea cuvenită și o diplomă despre cursurile ce a urmat în meseria aceasta. Românii noștri vor face o faptă vrednică dacă în loc de a se adresa străinilor, vor ajuta pe o româncă.

— **Necroloage.** Maria Iacobescu născ. Joó Bunea, soția parohului din Vereșmort, după un morb greu și îndelungat și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, împărțit fiind cu sfințele sacrameente ale muribunzilor, în etate de 64 ani și 45 ai căsătoriei sale.

— **Iuliu Tuculia**, măestrul opincar, episcop al II-lea la biserica ort. rom. din Lugoj, a încetat din viață. Reposatul — scrie Drapelul — a fost unul din vechea generație a Lugojuului, om cu tragere de inimă pentru toate cauzele noastre naționale.

Odihnească în pace!

— **Ucis de o ghiulea.** Corpul al 7-lea de artilerie acum își face marile deprinderi în jurul Lipovei. Adeseori se întâmplă că din câte un tun așezat rău glonțul intră în pământ înainte de timp și așa în lipsa de aer nu explodează, numai atunci când scos din pământ ajunge la aer. Cu toate că este strict oprit a aduna astfel de gloanțe, totuși servitorul unui fierar, Moise Herbei din Lipova, s'a dus cu un prieten al său ca să adune ghiulele. Au și aflat vre-o trei când au observat încă unul vârit adânc în pământ. Cu mare chin l-au și scos dar cât ce a ajuns la aer cu o pocnitură teribilă a explodat prefăcându-l pe sermanul Herbei în bucățele.

— **Tolstoi despre moarte.** I. Teneromo descrie în „Gazeta de St. Petersburg” o vizită la Tolstoi, care de o vreme încoace e bolnav de picioare.

Pe când mă aflam la dânsul — scrie Teneromo — începu să mi vorbească despre boala lui și mi spuse că a mai suferit odată de o boală grea de picioare.

„Sunt de atunci aproape douăzeci și cinci de ani — zise Tolstoi. Câtă vreme a trecut și câte s'au mai petrecut de atunci! Mă gândesc la starea mea din acea vreme.

Nici atunci durerile nu erau mari. Le-am răbdat ușor, ba în sufletul meu eram mândru că boala mi se trăgea din munca câmpului. Durerile nu mă chinuiau, căci știam bine că nu va mai fi mult până se va isprăvi cu mine într'un fel sau altul. Nu mă temeam de moarte, fiindcă de pe atunci credeam în continuitatea vieții. Acum însă când mă gândesc la asta și mi compar impresiile văd că atunci mă cuprindea pe neștiute simțul dureros al fricii de ceva necunoscut, întunecat, care se apropia de mine, care mă amenința ca un vârtej, să mă înghită și să mă târască unde-va. Mă temeam de ceva: frica de moarte nu mi era cu tot străină.

Era oare viața, netrăită încă întreagă, părerea de rău pentru operele neisprăvite, jalea de munca sufletească întreruptă, ori era frica animalică de moarte? Era teama de moarte, pe care am simțit-o deslușit când mă cuprinsese desnădejdea și am voit să mă sugrum cu șnurul halatului și să privim cu groază la lemnul așezat între două dulapuri. Și frica aceasta grozavă m'a chinuit multă vreme încă. Acum însă zac aici și mă uit la mine: îmi văd trupul, îmi văd piciorul înfășurat cu flanelă îngustă, îmi văd pieptul, barba, miinile și știu că negrășit în curând, foarte în curând nu le voi mai vedea și mă voi despărți de toate lucrurile acestea pe cari le numeam „ale mele” știu că voi înceta de a mai trăi, de a respira și vorbi, de a mă mai gândi la soare, la ceriu, la operele mele.

Știu aceasta, o văd și sunt convins că voi muri — dar nici umbră de teamă. Credeți-mă, așa de ușor, așa de dătător de fericire, așa de aproape îmi apare drumul pe care mă voi duce în cât ași voi să-mi încrucșez brațele, să-mi închid ochii, spre a mă cufunda în veșnicie. Așa de frumoasă și de ușoară este aceasta! Nu e cochetăria bătrâneței, credeți-mă. E un simțământ adânc și real...

Vă gândiți poate: „De o viață bună nu se desparte cine-va cu plăcere”. De multe ori m'am oprit și eu la gândul ăsta și m'am întrebat însumi dacă pregătirea mea de moarte nu e cum-va reversul desnădejdei, cea întorsătură plină de efect pe care și o asigură artiștii când se găsesc

pe scenă într'o situație grea. Mi-am zis-o asta și m'am gândit la toată povara vieții mele, care-mi apasă de multă vreme sufletul. Dar la urmă, când m'am adâncit în mine însumi am recunoscut că nu desnădejdea mă face să-mi aștept cu bucurie moartea.

Povara grea a greii mele vieți și acea luptă mare internă pentru a-mi da socoteala în fața oamenilor, și a le arăta ce e drept în viața ome-nească nu m'a înfrânt.

Despărțirea de familie, desfacerea de legăturile vieții nu mai prezintă pentru mine nici o greutate. Mai greu e a nu face aceasta...

Economie.

„Tovărășie Agricolă” pentru agricultură, magazin și anticipații în Sebeșul-săsesc. Bilanțul acestei tovărășii — scrie „Revista Economică” — arată că în anul de gestiune expirat aceasta întreprindere a făcut un însemnat pas pe calea dezvoltării. Activele totale se cifrează cu 588,567 cor., arătând față de 1907 o creștere de circa 253,000 cor., iar profitului net este de 6346 cor., mai mare decât în anul trecut cu circa 3200 cor. Ca și în anul trecut ramul principal de afaceri este escontul, care a crescut dela 264,935 cor. la considerabila sumă de 418,946 cor.; celelalte poziții mai însemnate din active prezintă următoarele sume: Imprumuturi ipot. 51,421 (în 1907 14,200 cor.), cu Obligațiuni caventși 28,440 (în 1907 21,230 cor.). Credite de cont curent 35,888, în fine produse 31,126 cor., care arată față de 1907 o creștere de circa 24,391 cor. Dintre pasive arată o frumoasă creștere capitalul social dela 65,400 cor. la 81,600 cor., apoi depozitele spre fructificare dela 189,937 cor. la considerabila sumă de 418,505, cor. în fine reescontul cu 23,815 cor. la 63,415 cor.

Din profitul net de 6346 direcțiunea propune distribuția unei dividende de 6%, pentru fondul de rezervă 3844 cor. și pentru scopuri de binefacere 725. cor.

Reforma planului de învățământ al școlilor comerciale. În ministerul instrucțiunii publice s'au terminat în zilele acestea lucrările pentru reforma planului de învățământ al școlilor comerciale. Noul plan va fi comunicat cercurilor interesate pe calea ordinațiunii și scopul urmărit cu el este a reduce ocupațiunea elevilor, dela 32—36 ore pe săptămână, cât sunt de prezent la maximalul de 30 ore. Planul de învățământ cel nou se va pune în aplicare deja cu începerea dela anul școlar proximit, atât în școlile comerciale de stat, cât și în cele comunale și confesionale.

Curs de viierit pentru învățătorii dela școlile elementare. Pentru a împărtași învățătorilor din ținuturile, pentru cari cultura viilor e de mare importanță, experiențele cele mai noi câștigate la improspătarea viilor nimicite de filoxeră, și pentruca învățătorii mai cu seamă în cursurile de repetiție să lățească cunoștințele referitoare la cultura rațională a viilor, — ministrul reg. ung. de agricultură organizează la școlile de viierit din Bhardiószeg, Tapolcza, Tarczal, Miniș și Aiud, cursuri de viierit, cari se vor ține dela 8—21 Octombrie a. c. Învățătorii vor primi un ajutor de 120 cor. Rugările sunt a se înainta prin inspectoratele reg. școlare.

Budapesta, 24 August 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22'34 - 22'36
Săcară pe Oct.	18'52 - 18'54
Ovăș pe Oct.	16'36 - 16'38
Cucuruz pe Maiu	14'34 - 14'36

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — — —	22 K. 35—23 K. 25 fil.
Din comitatul Albei — — — —	22 > 15—23 > 05 >
De Pesta — — — —	22 > 15—23 > 05 >
Bănățenesc — — — —	22 > 35—23 > 25 >
De Bacica — — — —	22 > 25—23 > 15 >

Poșta Administrației.

Ioan Todor, Curechi. Am primit 12 Cor. ca abonament restant.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIÁS

IN PRIVINȚA EFECTULUI **PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ**
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:
Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.
Depozit general: STAUDT MIKLOS, Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.
Se poate căpăta la toate prăvăliile de coloniale.

Reclama e sufletul comerțului.

NOXIN

cea mai bună cremă de ghețe

NOXIN

cu cheia patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune
The „Noxin“ Co.

Adresa:
C. 57 Chiswell Street.
Budapesta: Weingärtner Strasse 13
Telefon 22149.

Paris: 125 Rue Montmartre.
Budapesta: Brüder Hochinger.

Czernoczky Mihály

magazin de ghețe.
pentru dame și bărbați.
ARAD, Kossuth utca 67.
Fabricație proprie.
Prețuri ieftine.

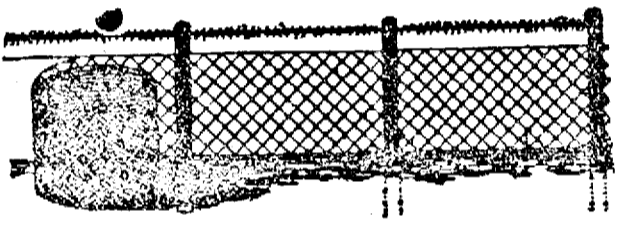
Ghețe de șevro pentru domni	12-40	cor.
„ „ „ box	11-60	„
„ „ „ șevro cu bumbi p. dame	10-90	„
„ „ „ cu șirete pentru dame	9-60	„
„ „ „ box cu șirete p. dame	8-30	„
„ „ „ pele de vițel p. dame	7-60	„
Jumătăți de șevro brun	9-00	„
Jumătăți de șevro	7-60	„
Jumătăți de căprioară	6-40	„
Ghețe tari de muncitori dela	7-—	cor.
Ghețe de copii dela	3-—	cor.

Sontag Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifturi pentru trăsuri și de site

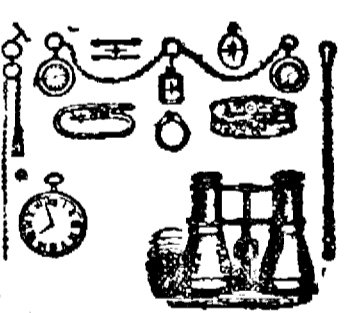
Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilaje de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vil, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galțe,
ciururi de pământ și nisip
ștergătoare de picioare din sârmă
cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifturi elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrec toate grilagiurile prin trănicie și practicitate.

Gratis! trimit oricui cine se adresează la mine, catalogul de pețuri care a apărut de curând despre

ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 conoane 60 fil., un ciasoric de trezrit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de sărbători!
Győző Brucker Nándor és Társa
măiestru de ciasornice.

Győr 75.

Vind 120 bucăți de puști ieftine, carabine

sistem WERNDL cu încărcarea în partea posterioară. — Sunt foarte potrivite pentru pândari, pădurari și jitari și le vind cu prețuri foarte avantajoase. Cu stimă:

Müller Ferencz, puskaműves
ARAD, Boczkó utca numărul 10.

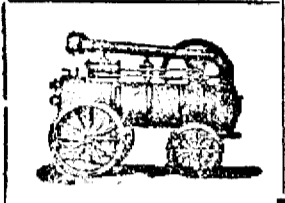
Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

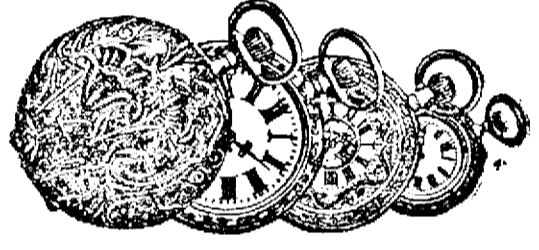
Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabricii de spirit. Aceste le efectuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR)
Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice
cu prețurile cele mai favorabile
pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân
Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

In Sibiu (Nagyszeben). Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Încălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.
:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

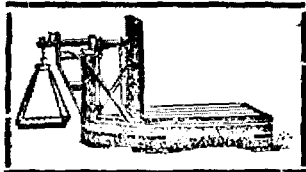
Johann Nedits

Ferar de instrumente, lăcătuș de mașini și mecanic.
Versecz, Barosplatz.

Recomandă onoratului public, fabricatele sale proprii, ca

**Biciclete,
Fântâni,**

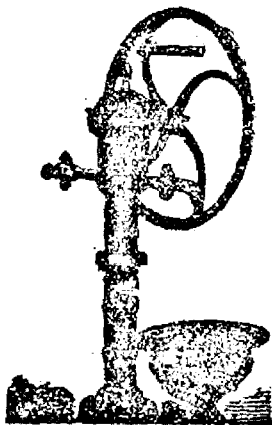
**Cântare,
Pumpe,**

Stropitoare cu peronosporă, de rechisite.

Conducte de cauciuc, și
Gramofoaane,

cu prețurile cele mai ieftine.

Repara-
turile, sau
ori-ce co-
mande vor
fi execu-
tate cât se
poate de
bine. - - -

Prin reclamă la progres!

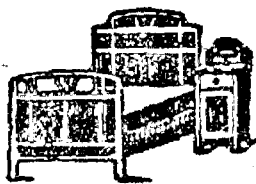
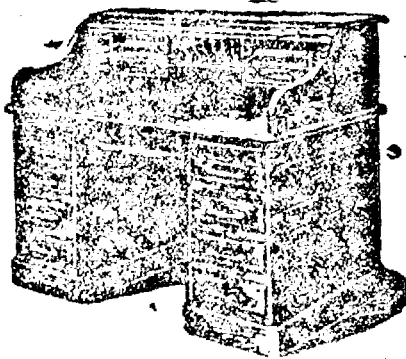
Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu deseneuri patentate.

Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificilor a odăilor și bucătăriilor, precum și casele, birouri, și prăvălii mai departe încrează portale după desenul dat sau după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

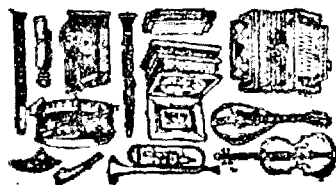

Mașă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primește aranjarea bisericilor a școlilor și a locuințelor, a cafenelelor birourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare, până la cea mai complicată.

GEORG DÉCSI

măiestru de instrumente muzicale

SIBIU, str. Ocnei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde. Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum reparaază bine și ieftin orice lucrare ce aparține acestei ramuri.

In atențiunea părinților!

Tot felul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la cea mai înfrumusețată și procură dela mine : cu prețuri favorabile. Trimit preț-curent gratuit și scutit de debitul poștal, rora, cari se vor provoca ziarul acesta.

Oberth Vilma

comersant de ferărie și magazini de economie.

MEDIAȘ (MEDG)

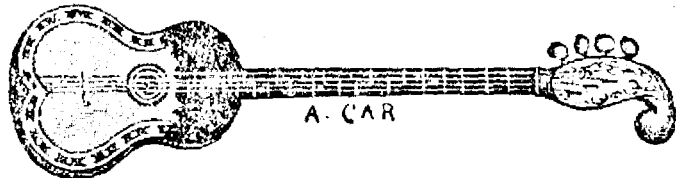
Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin instrumente muzicale de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1.

ZAGREB

Vlaska ul 22

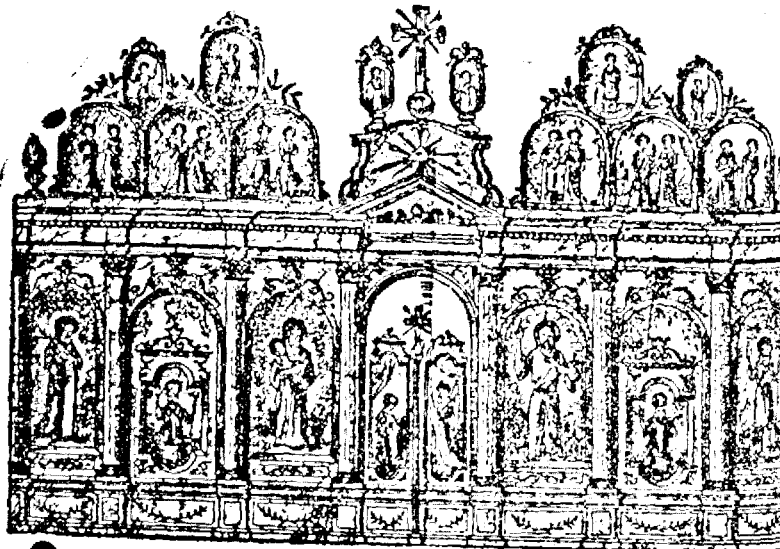
Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cea mai simplă până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimis gratuit și porto franco.

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMAR, BATHORY-U. 18.

Mă angajez se fac

altare noi, amvoane, morminte sfinte,

Statul sfinte din piatră, lemn sau imitație. Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pictorilor celebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de biserici și odăi.

Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze atelierul meu unde am gata icoane în reliefuri, cari reprezintă stăruințele lui Hristos pe Golgota.

Deseneuri și proiecte trimis gratuit. — Pentru a ușura negocierile mele duc pe che-tuile mele ori și unde. — Aurirea se face en aur Catali

Prima fabrică de mașini agricole
și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sătmár.
SZATMÁR strada Teleky 8.

Șeful
firmei

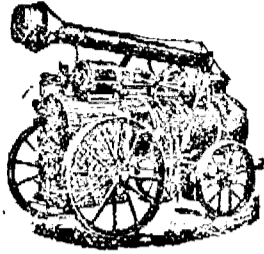
PROBST MÁTYÁS

Primește :

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,

sfredelirea de fântâni arteriane,
conducturi de apă și pompe de
apă de orice sistem, aparate
pentru uscatul nutrețului, reparații
de automobile și de mo-
toare cu benzină și orice lucrări
atingătoare de această branșă
cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu
aburi și de pompe.

la mai frumoasă muncă de strunțar o face

Fock Gábor

ARAD, strada Weitzer János Nrul 6.

Pregătește ornamente și obiecte
de os, precum și tot felul de lu-
cruri ce se țin de branșă asta,

mescioare de făcut dantelă
:: și aparținentele. ::

Se pot comanda

pe lângă prețurile cele mai favorabile dela acest
atelier. — Comandele din provincie se efectuează
cu acurateță și promptitudine.

TUNNER CORNEL

industrie de marmoră și granit.

Telefon 856.

Telefon 856.

Jozsefváros, Hunyady ut 4, Telefon 280.

Iși recomandă magazinul asortat bogat monumente,
table de marmoră, statui, fabricație proprie în
executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate.

Având un magazin bogat, livrez mai
ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

TUNNER CORNEL

măestru de sculptură în piatră.

GROSZ MIKLÓS

primul stabiliment din Timișoara
pentru fabricarea automobilelor,
pentru reparații, emailări și nich.

Temesvár-Józsefváros, str. Eötvös 40 casă proprie.

Fabricație de

automobiluri

pentru transport de
persoane și mărfuri.

Motociclete

sau părțile lor con-
stitutive în prețuri

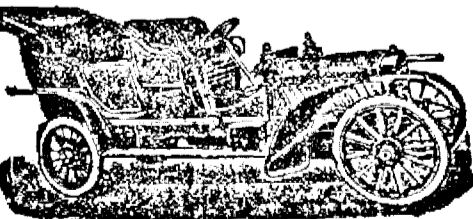
ieftine de concurență.

Preț-curenturi ilustrate stă la dispoziția oricui.

Toate reparațiile atingătoare de specialitatea aceasta să
se facă repede și solid și să socotesc prețuri foarte ieftine.

Telegramele să vor trimite pe adresa :

Automobil-Garage Grosz Temesvár.

Cumpărați
dela administr. ziarului „Tribuna“
ARAD, Deák-Ferencz utca Nr. 20

„Cantorul Bisericesc“

Op aprobat de forurile bisericești competente, aranjat
de George Bujigan învățător în Deliblat (Temes m.).

Cea mai bună carte pentru cântarea și
tipicul bisericesc, cuprinde rânduiala
vecerniei, utreniei și liturghiei pe 8 gla-
: : suri, aranjate foarte practic. : :

Fericirile mineului care se cântă dela fericiți veți fi...
pentru fiecare sunt de rând ce va cădea în vre-o Duminică,
anume : Din canonul unui apostol, Mai mulți apostoli, Un profet,
Un mucenic, Mai mulți mucenici, Un arhieru, Mai mulți ar-
hieru, Un cuvios, Mai mulți cuvioși, Un cuvios mucenic, Mai
mulți cuvioși mucenici, O muceniță muere, Mai multe mueri
mucenice. O cuvioasă muere, Mai multe cuvioase mueri. Pri-
pelele tuturor sărbătorilor și sfinților de peste an, cu psalmii
cei aleși. Podobiile glasurilor. Rânduiala serviciului la Nașterea
Născătoarei de Dumnezeu. Înălțarea sîntei cruci. Sfta Para-
schiva. Sftul m. m. Dimitrie. Sftii Arhangeli. Intrarea în bise-
rică. Sftantul Nicolae. Nașterea Domnului, 26 Decembrie, Du-
mineca după Nașterea Domnului. 27 Decembrie sft. m. Stefan.
Tăierea împrejur a Dumnului și sftantul Vasilie. Botezul Dlui.
Sftantul Ioan Botezătorul. Sftinții. Trei ierarhi. Intimpinarea
Domnului. Sftinții : 40 de mucenici. Bunavestire. Sftantul mu-
cenic George. Sftinții Constantin și Elena. Nașterea Sftantului
Ioan Botezătorul. Sftinții apostoli Petru și Pavel. Sftantul pro-
fet Ilie. Schimbarea la față. Adormirea Născătoarei de D-zeu.
Tăierea cap. sftantului Ioan. Fericirile sărbătorilor și ale sfin-
ților. Priveghiarea de Miercuri și Vineri din săptămâna a cincia
a postului mare. Duminica Florilor. Priveghiarea din Joia
patimilor. Vinerea patimilor. Rânduiala înmorm. din Sâmbăta
patimilor. Învierea Dlui, Duminica Tomi. Înălțarea Domnului.
Pogorârea Duhului sftânt. Duminica tuturor sfinților, Tedeum
la ziua împăratului. Rânduiala cununiei. Înmormântarea mire-
nilor, pruncilor și în săptămâna luminată. Rânduiala parasta-
sului. Troparele sfinților de rând cu condacele lor. Troparele
și condacele Sftiodului și Pentriostasului. Tipicul bisericesc
pentru toate cazurile tipiconale de peste an. Adaus.

Cartea se estinde pe 444 pagini octav mare
hârtie fină, tipar roșu și negru pe 2 co-
: : loane. Litere latine. : :

Prețul unui exemplar broșat 10 coroane. Legat în
pânză frumos aurit și provăzut cu covertă (scuti-
toare. tock) 12 cor. Legat cu călehlul de pele
aceiași auritură 14 cor. Intreg în pele auritura
veritabilă de Lyon 16 coroane, plus porto.

Cartea a fost primită de foile eclesiastice cu multă
căldură. așa : «Foaia Diecezană», «Biserica și Școala»,
«Telegraful Român», «Revista Teologică». «Unirea», o re-
comandă tuturor celor ce să ocupă cu contarea și tipicul
bisericesc. Tot asemenea «Tribuna», «Lupta», «Libertatea»,
«Poporul Român» etc. precum și o mulțime de scrisori
de felicitare documentează rara apariție a unei cărți atât
de bine întocmită pentru cantorii biserici noastre,

Să recomandă tuturor institutelor preparan-
diale și teologice, preoților, învățătorilor și
cantorilor bisericești.

Compactare de model!

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi.

BODICS SÁNDOR,

turnătorie de clopote și ceasornice de turn

BAJA (BACICA).

Recomandă îndeosebi cele mai perfecte

● CEASURI DE TURN ●

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă și nouă de tot și în prelucrare solidă. — Afară de aceea atrage luarea aminte a onoraților preoți și a onoratele comitetei bisericești asupra

MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.

Pregătește clopote în toate mărimile după acorduri recerute. Se reînnoiesc și repară clopote vechi; afară de aceasta se repară ceasurile de turn pe lângă chezașie. — Onoratele comitete și plebanile precum și curatorii primesc avantajul de a plăti în rate. Servesc, la dorință, cu buget, gratis.

Zintl János

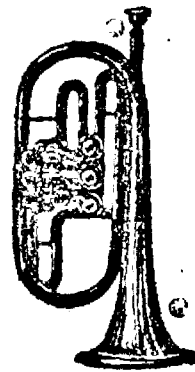
— atelier de pictură de sticlă —
BUDAPESTA IV. Ūlői ut

Imi iau îndrăzneala a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de pictură de sticlă. Ca specialist fac giamuri de biserici, pictură de - pe sticlă pentru saloane, verande și sufragerii.

Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă precum și alte obiecte în bransa aceasta.

Carl Raab

Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.
Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi.
Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume: vioare, celo mari, mici, trimiti, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura. Harmonice, gramofone, fonografe și alte asemeni aparate, alăt cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

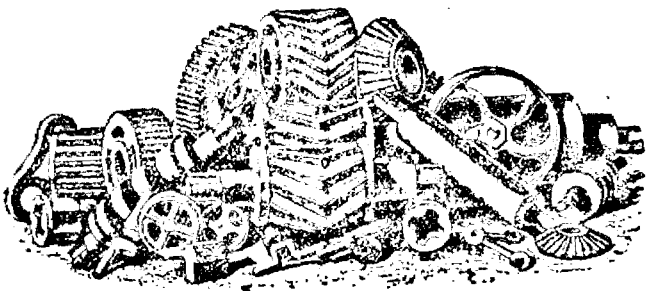
Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.

■ Catalogul prețurilor trimis ori cui gratis și franco. ■

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea mea personală pe lângă probă și garanție.

Se află de vindut în deposit:

2 cazanuri de fert cu țiavă (45° suprafața de temperatură. 1 mașină de aburi (25 HP) 2 mașini de tăiat paie. 2 mașină de treerat Sirok. 1 mașină pentru funii de paie. 1 pompă centrifugală. 2 pompe cu canat. 4 pompe de fringhii. 1 pompe stabilă de vin. 1 pompă de perete de mánat cu forțe motorică și cu mánă 3 motoare electrice cu 10, 3¹/₂ și 1¹/₂ HP. 1 sfăr-mător de cucuruz (porumb). 2 mașini cu perie arcuită pentru

cernut, Bartzer patent. 1 cântar de animale (1500 kg. forță de greutate). 1 mașină pentru astupuse. 1 rășniță de mánă. 1 mașină pentru lucrări de lemn. 2 mașini de sfredelit zidul. 2 rezervoare conținut 20—25 Hctil. 1 mașină de mánă pentru iarbă. 1 pompă de foc nouă pentru edificii de țară.

Mai de aproape la dl:

Bartzer István

Temesvár

ELISABETSTADT.

Emausgasse Nr. 2.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- cist :: **Debreczen** :: farmacia ::
«Arany egyszarvu»

Hajdusági Bajuszpedr.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimis numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

..... MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.